

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Ref:

Vår ref:
2011/289

Saksbeh.:
Betty Jacobsen

Dato:
13. april 2011

HØRING - ENDRINGER I STUDENTSAMSKIPNADSLOVGIVNINGEN

Det vises til Kunnskapsdepartementets brev av 19. januar d.å. vedlagt høringsnotat om endringer i lov 14. desember 2007 nr. 116 om studentsamskipnader (studentsamskipnadsloven), forskrift om studentsamskipnader av 22. juli 2008 nr. 828 og forskrift om tilskudd til studentboliger av 28. januar 2004 nr. 424.

Administrasjonen har oversendt brev og høringsnotat til Studentparlamentet ved Høgskolen i Oslo og bedt om uttalelse fra dem.

Saken ble behandlet i styremøte ved høgskolen 7. april d.å.

Generelle kommentarer

Av høringsnotatet framgår det at departementet har foretatt en bred gjennomgang av lovgivningen på området og vurdert styringsmodeller for studentvelferden som kan bidra til at grunnlaget, særlig for den økonomiske driften av studentvelferdstjenestene, styrkes. Høgskolen i Oslo er i utgangspunktet enig i at dette er viktig for å sikre et likeverdig og robust studentvelferdstilbud over hele landet. Høgskolen ser også på tilbudene som sentrale virkemiddel når det gjelder å legge forholdene til rette for like muligheter for alle til å ta høyere utdanning og for at studentene kan lykkes i sine studier.

Høgskolen ser de foreslåtte endringene i lovgivningen på denne bakgrunn, og slik vi forstår det begrunnes endringene med at det er behov for flere og andre mekanismer for å ivareta tilsynsansvaret med studentsamskipnadene enn det dagens situasjon gir mulighet til. Høgskolen mener at dette er legitime hensyn å ivareta, men viser samtidig til at det er viktig å ta hensyn til studentsamskipnadenes spesielle egenart som studentstyrte institusjoner.

Høgskolen mener at studentsamskipnadene for å kunne fungere i samsvar med lokale forhold og ivareta studentenes behov, fortsatt må sikres handlingsrom til å foreta egne disposisjoner. En del av forslagene kan oppfattes som relativt inngripende overfor studentsamskipnadene, i alle fall sammenlignet med dagens situasjon. Muligheten til å avsette styret i særskilte tilfeller og plikt for styremedlemmer og institusjoner til å melde fra til departementet dersom studentsamskipnadens virksomhet settes i fare, krav om tinglysning av urådighetserklæring ved tilsagn om tilskudd og krav om kompetanse/opplæring for styrets medlemmer faller innenfor dette. Samtidig er det

klart at dersom forholdene i enkelte tilfeller ikke fungerer tilfredsstillende, vil endringer som reelt kan bidra til å legge rammer for bedre styring og mer forsvarlig drift også komme studentsamskipnadene og de studenter/brukere de skal betjene til gode.

Kommentarer til de enkelte forslag

Samskipnadsloven

Endringsforslagene i § 2 fjerde ledd om innlemming av studentboligstiftelser og aksjeselskaper i studentsamskipnaden oppfattes som hensiktsmessige og uproblematiske. Høgskolen slutter seg også til forslaget i § 3 andre ledd der tilbud utover det som er rettet mot studenter skal gå med overskudd og komme studentvelferden til gode.

Når det gjelder forslaget i § 6 femte ledd "For saker av uvanlig art eller stor betydning kreves to tredel flertall i styret" er høgskolen ikke enig i det, men mener at simpelt flertall er tilstrekkelig. Høgskolen ser det som viktig at studentene fortsatt kan ha flertall i styret og er av den oppfatning at også dagens ordning sikrer at viktige beslutninger blir tatt med bred tilslutning.

Innføring av en ordning med felles revisor for studentsamskipnadene valgt av departementet antas å ha flere fordeler både når det gjelder de krav som kan stilles til revisor og ved at arbeidet kan utføres på bakgrunn av bedre kunnskap og erfaring om samskipnadenes drift (§ 8 første ledd). Ordningen forstås som en utvidelse i forhold til dagens ordning hvor revisor velges av styret og godkjennes av departementet.

I § 9 andre ledd foreslås det at departementet skal kunne avsette styret dersom styret ved sine disposisjoner bringer studentsamskipnadens virksomhet i fare slik at studentvelferdstilbudet er truet. Høgskolen mener at det i regelverket ellers er flere styrings- og sanksjonsmuligheter som kan benyttes og støtter derfor ikke forslaget. Styrket opplæring av medlemmene i samskipnadsstyrene vil være et hensiktsmessig tiltak i denne forbindelse. Dersom styret avsettes og et nytt interimsstyre oppnevnes av departementet, er det i praksis uklart om samskipnaden inntil nytt styre blir valgt, vil være et offentligrettslig organ.

Det foreslås i § 9 tredje ledd en varslingsplikt for styremedlemmer og tilknyttede utdanningsinstitusjoner til å melde fra til departementet dersom styret eller et styremedlem står i ferd med å bringe studentsamskipnadens virksomhet i fare. Det framstår som uklart for høgskolen hvordan dette tenkes gjennomført i praksis og om det vil medføre ansvar å unnlate å gjøre det.

Forskrift om studentsamskipnader

I forskriftens § 2 første ledd foreslås antall styremedlemmer til minst 5 og ikke mer enn 9 medlemmer. Høgskolen er enig i at en slik ramme kan bidra til mindre tungrodd og mer strategisk fungerende og kompetente styrer. Ikke minst ved de store studentsamskipnadene kan det bidra til at de lettere kan fungere som et kollegium. Så lenge alle involverte parter fortsatt skal være sikret innflytelse og at deres interesser blir ivaretatt gjennom videreføring av øvrige prinsipper for sammensetning av styret, er det vanskelig å se vesentlige innvendinger mot dette. I tillegg foreslås det unntak fra aksjeloven § 6 som er med på å sikre at studentene skal kunne ha flertall i styret også i de store studentsamskipnadene.

Oppgavene som er tillagt samskipnadenes styrer krever i utgangspunktet høy kompetanse hos styreleder og medlemmer, men i regelverket stilles det ikke krav om dette. Det foreslås nå i andre ledd at alle styrets medlemmer skal ha tilstrekkelig styrekompetanse slik at styret kan

være godt utrustet for oppgavene. Når slik formell eller reell kompetanse ikke finnes, betyr det at styret pålegges plikt til å sørge for opplæring så langt som mulig etter at et styremedlem er valgt. Høgskolen mener at god styrekompetanse er viktig, og at også departementet bør ta et ansvar for at det gjennomføres en styrket opplæring av medlemmene i samskipnadsstyrene.

I § 8 presiseres det at det er styrets ansvar å vurdere omfang og kostnader knyttet til kommersiell aktivitet målt opp mot studentvelferdstilbudet. Innholdet ellers er i samsvar med forslaget i samskipnadsloven § 3 jf. kommentar ovenfor.

Forskrift om tilskudd til studentboliger

I følge gjeldende regler kan ikke pantsetting eller avhending av studentboliger som har statstilskudd skje før samtykke er innhentet fra departementet. Den foreslåtte tinglysning av urådighetserklæring i forbindelse med tilsagn om tilskudd som er foreslått i § 9 innebærer derfor ikke noen realtetsendring for samskipnadene. Høgskolen har på denne bakgrunn ingen innvendinger mot forslaget.

Konklusjon

Høgskolen mener at endringene kan bidra til sterkere styring og kontroll av studentsamskipnadene enn tidligere. Departementets kontroll har fortsatt karakter av etterfølgende tilsynskontroll på et overordnet nivå, og det sittende styret kan ikke instrueres om den daglige driften. Høgskolen anser med unntak av adgangen for departementet til å avsette styret og kravet om to tredels flertall i styret i saker av særlig betydning, at de foreslåtte endringene i regelverket er hensiktsmessige.

Høgskolen i Oslo slutter seg på denne bakgrunn til det framlagte forslaget til endringer i studentsamskipnadslov.

Med hilsen

Sissel Østberg
rektor

Ann Elisabeth Wedø
høgskoledirektør